מפתח תשובות רמה ט'

דף 1 · צופים ועוצרים

1. **משפחת כהן בקופה:** הכסף לא נעלם – אבל באותו סכום אפשר לקנות פחות. אותם מוצרים עלו 550 ₪ במקום 500 ₪. זו שחיקה בכוח הקנייה.
2. **מהי אינפלציה?:** לא. אינפלציה היא עלייה ברמת המחירים הכללית במשק לאורך זמן – של מוצרים ושירותים רבים, לא של מוצר אחד.
3. **מדד המחירים לצרכן:** הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס), מדי חודש. בסל: דיור, מזון, תחבורה ותקשורת, חינוך, תרבות ובידור, חשמל ומים, בריאות, הלבשה והנעלה ועוד.
4. **חשבון קטן:** (550−500)÷500 = 0.1 → עלייה של 10%. אם כל המדד היה עולה כך – האינפלציה הייתה 10%.
5. **למה המחירים עולים?:** 1. ביקוש – הרבה קונים ומעט סחורה. 2. עלויות ייצור – חומרי גלם, חשמל והובלה מתייקרים. 3. שער החליפין – כשהשקל נחלש מול הדולר, מוצרים מיובאים מתייקרים.
6. **יעד האינפלציה:** היעד: 1%–3% בשנה. אינפלציה גבוהה ולא צפויה מקשה לתכנן הוצאות, לקבוע מחירים ולחתום על חוזים.
7. **שכר וכוח קנייה:** כוח הקנייה ירד – בערך ב-2% (3%–5%). בחישוב מדויק: 1.03÷1.05−1 ≈ −1.9%.
8. **בנק ישראל והריבית:** להעלות את הריבית. הלוואות מתייקרות ← אנשים ועסקים מצמצמים הוצאות ← הלחץ לעליית מחירים נחלש. המחיר: משכנתאות והלוואות מתייקרות, פחות השקעות, הצמיחה עלולה להאט.
9. **כשהאינפלציה יורדת:** לא! המחירים עדיין עולים – פשוט לאט יותר. ירידה במחירים עצמם נקראת דפלציה.

דף 2 · משימות חישוב

1. (550−500)÷500×100 = 10%
2. (8.40−8)÷8×100 = 5%
3. 6÷40×100 = 15%
4. 200×1.03 = 206 ₪
5. ירד – בערך ב-2% (3%–5%)
6. 100÷1.05 ≈ 95.24 ₪

דף 3 · התאמת מושגים

1 – א (אינפלציה) · 2 – ו (שכר נומינלי) · 3 – ח (שער חליפין) · 4 – ג (כוח קנייה) · 5 – ב (מדד המחירים לצרכן) · 6 – ז (שכר ריאלי) · 7 – ה (דפלציה) · 8 – ד (ריבית)

דף 4 · סיכום

1. עלייה · 2. מדד המחירים לצרכן · 3. חודש · 4. כוח הקנייה · 5. ריאלי · 6. ריבית · 7. דפלציה

לא בהכרח – אינפלציה נמוכה ויציבה אינה בהכרח בעיה; הבעיה היא אינפלציה גבוהה ובלתי צפויה, שמקשה לתכנן הוצאות.

כרטיס יציאה

1. עלייה ברמת המחירים הכללית במשק לאורך זמן – בכסף שלנו אפשר לקנות פחות.
2. (46−40)÷40 = 0.15 → 15%.
3. ירד – בערך ב-2% (בחישוב מדויק: 1.04÷1.06−1 ≈ −1.9%).
4. תשובה אישית.